

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **B. T.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2020, č. j. 63 Az 53/2019 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se určuje** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 8650 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2019, č. j. OAM-472/LE-VL17-VL16-2019; v tomto rozhodnutí žalovaný rozhodl, že je žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

[2] Dne 7. 8. 2017 stěžovatel poprvé požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Jako hlavní důvod žádosti uvedl, že na Ukrajině není práce a že potřebuje vydělat peníze na „alimenty pro děti“, které na Ukrajině žijí. Zmínil též, že na Ukrajině probíhá válka a v případě, že by byl povolán do armády, do dvou měsíců bude poslán do bojů. Rozhodnutím ze dne 7. 9. 2017, č. j. OAM-128/LE-LE05-LE24-2017, žalovaný neudělil stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobu proti uvedenému rozhodnutí zamítl Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 14. 5. 2018, č. j. 60 Az 61/2017 - 71, proti němuž stěžovatel kasační stížnost nepodal.

[3] V nyní projednávaném případě se jedná o opakovanou žádost, kterou stěžovatel podal dne 7. 11. 2019. Z žádosti a následného poskytnutí údajů k ní ze dne 12. 11. 2019 vyplývá, že v České republice chce stěžovatel setrvat kvůli tomu, že potřebuje vydělat peníze a na Ukrajině je nízký výdělek. Výslovně potvrdil, že nemá jiné důvody pro žádost o mezinárodní ochranu než v době podání první žádosti. Při seznámení se s podklady rozhodnutí dne 19. 11. 2019 tvrdil, že v roce 2014 pracoval na Ukrajině na stavbě sauny, která však vyhořela. Majitel sauny (soukromá osoba) požadoval, aby stěžovatel zaplatil náhradu škody ve výši 50 000 USD a následující tři roky mu vyhrožoval, což stěžovatel nijak neřešil. V červenci roku 2019 měl přijít majitel sauny za stěžovatelovou matkou a taktéž jí vyhrožovat. Stěžovateli pak posílal výhružné SMS na telefon, který ale stěžovatel ztratil. Žalovaný vyhodnotil tuto opakovanou žádost jako nepřipustnou. Stěžovatel v opakované žádosti uváděl ekonomické důvody stejně jako v řízení o jeho první žádosti. Ohledně tvrzených potíží se soukromou osobou, která měla stěžovateli od roku 2014 vyhrožovat, žalovaný konstatoval, že taková skutečnost nepředstavuje azylově relevantní pronásledování stěžovatele. Stěžovatel měl možnost i povinnost uvést tuto skutečnost již v první žádosti o mezinárodní ochranu, považuje-li tento důvod za dostatečně závažný pro podání opakované žádosti. Je důsledkem pouze jeho vlastního pochybení, že se žalovaný v řízení o první žádosti nyní tvrzenými skutečnostmi nezabýval. Stěžovatel tedy neuvedl žádnou novou skutečnost, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení, které žalovaný zastavil.

[4] V napadeném rozsudku krajský soud souhlasil s žalovaným, že stěžovateli nic nebránilo uvést, že mu majitel sauny vyhrožuje, již v době řízení o první žádosti, neboť se nejedná o novou skutečnost. Tvrzení, které stěžovatel uvedl při seznámení se s podklady rozhodnutí, krajský soud současně považoval za nevěrohodné. Předně upozornil, že stěžovatel na dotaz, zda může výhružnou SMS doložit, uvedl, že telefon ztratil. Stěžovatel navíc byl poučen o povinnosti uvádět úplné a pravdivé informace, a přesto v opakované žádosti uvedl pouze ekonomické důvody a tvrdil, že jeho žádost nemá jiný důvod než první žádost z roku 2017. Krajský soud tedy podanou žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že uplatnil v žádosti o mezinárodní ochranu nové skutečnosti. V době, kdy podal první žádost, totiž ještě nemohl vědět o tom, že bude soukromá osoba vyhrožovat jeho rodině, neboť k této události došlo teprve v červenci roku 2019. Žalovaný se s touto okolností dostatečně nevypořádal a obdobně postupoval i krajský soud, který bez dalšího označil stěžovatelova tvrzení za nevěrohodná. Vzhledem k tomu, že se žalovaný dostatečně nevěnoval otázce relevance a oprávněnosti nově uvedených skutečností, nemůže jeho rozhodnutí obstát. Stejně tak nemůže obstát ani napadený rozsudek, neboť se krajský soud se závěry žalovaného ztotožnil. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak rozsudek krajského soudu, tak rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na obsah správního spisu a své rozhodnutí. Zopakoval, že stěžovatel neuvedl žádnou novou skutečnost, a proto bylo řízení o jeho žádosti zastaveno, což krajský soud správně akceptoval. Na základě toho žalovaný navrhl,

pokračování

aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, příp. aby ji jako nedůvodnou zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku uplatnění nových skutečností v opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Tato otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Žalovaný v případě opakované žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřípustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, podle kterého: „*Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1*“. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu přitom platí: „*Podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které*

a) *nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a*

b) *svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a*“ (pozn. podtržení doplněno Nejvyšším správním soudem).

[12] Koncept opakovaných žádostí zná právní úprava již poměrně dlouho, přičemž konsekventně vychází z toho, že je třeba, aby v daném případě existovaly „*nové skutečnosti nebo zjištění*“, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany; to respektuje též relevantní judikatura k opakovaným žádostem o mezinárodní ochranu – viz zejm. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, který svůj závěr formuloval do právní věty: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že „*zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57.*“

[13] V posuzovaném případě již jednou pravomocně rozhodnuto bylo s tím, že mezinárodní ochrana se stěžovateli neuděluje. Prostým porovnáním první a druhé (opakované) žádosti o mezinárodní ochranu lze přitom dospět k jednoznačnému závěru, že stěžovatel staví své důvody v zásadě na tomtéž – a sice na ekonomických důvodech. Není proto důvod nesetrvat u rozhodnutého a podrobovat uvedené důvody znovu věcnému posouzení. Dodal-li k těmto důvodům ve své druhé žádosti stěžovatel to, že mu od roku 2014 vyhrožovala soukromá osoba, nelze než poznamenat, že o „*novou skutečnost nebo zjištění*“ ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu se nejedná. Jde totiž o skutečnost, o které stěžovatel věděl již v průběhu předchozího pravomocně ukončeného řízení.

[14] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2007 - 57, konstatoval, že soukromé osoby mohou být původci jak pronásledování (§ 12 zákona o azylu), tak vážné újmy (§ 14a zákona o azylu). Současně pouhá skutečnost, že je původcem pronásledování nebo vážné újmy čistě nestátní subjekt, neznamená, že se žadatel o mezinárodní ochranu musí vždy obrátit na příslušné státní orgány, strany nebo organizace poskytující v daném státě ochranu. Pokud je zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu, nelze po žadateli požadovat, aby se na ně obracel. Břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu však leží na straně žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Stěžovatel nicméně ani netvrdil, že na Ukrajině není dostatečná a dostupná ochrana ze strany státu. Je proto zřejmé, že stěžovatelovo tvrzení o vyhrožování ze strany soukromé osoby nemohlo obstát, a to ani s přihlédnutím ke skutečnostem, k nimž mělo dojít v červenci 2019, a žalovaný potažmo krajský soud tak nepochybil, pokud tvrzené skutečnosti nepovažoval za nové ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu.

pokračování

[15] Nadto Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, proč má vyhrožování stěžovatelově matce zvýšit intenzitu hrozby pronásledování nebo vážné újmy vůči stěžovateli natolik, že by mělo ve své podstatě omluvit, že stěžovatel v první žádosti (v době, kdy mělo být vyhrožováno pouze jemu) tuto hrozbu vůbec nezmnínil. Stejně tak zdejší soud sdílí pochybnosti krajského soudu o pravdivosti tvrzení, že bylo stěžovateli vyhrožováno prostřednictvím SMS, když tuto skutečnost nehodlá nijak doložit s prostým odůvodněním, že svůj mobilní telefon ztratil, a to za situace, kdy v žádosti o mezinárodní ochranu explicitně uvedl, že jeho opakovaná žádost nemá žádný jiný důvod než jeho první žádost, a pouhý týden poté při vyjádření k podkladům již uvedl nové skutečnosti, které však (ve vztahu k jeho osobě) byly přítomny už od roku 2014.

[16] Již jen pro úplnost zdejší soud uvádí, že je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany (§ 10a odst. 2 zákona o azylu). Jinými slovy, vůbec nedojde k věcnému posouzení podané žádosti a jakákoli argumentace stěžovatele spočívající v tom, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, je tedy nepřipadná, jak ostatně plyne i z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu; ten se správně soustředil na žalobní body směřující k otázce nepřipustnosti žádosti.

[17] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[19] Stěžovateli byl krajským soudem v řízení o žalobě ustanoven advokát Mgr. Ladislav Bárta. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát – srov. § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud jmenovanému zástupci určil odměnu za tři úkony právní služby (další poradu s klientem s klientem přesahující jednu hodinu, písemné podání ve věci samé a návrh na předběžné opatření) v celkové výši 7750 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. c) a d) a odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a dále náhradu hotových výdajů – třikrát režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 uvedené vyhlášky. Ustanovený zástupce stěžovatele nedoložil, že by byl plátcem daně z přidané hodnoty; Nejvyšší správní soud mu tedy určil odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti částkou v celkové výši 8650 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. listopadu 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu